

Door de Westelijke Voerstreek

Auteur: Charles Aerssens

Grenzeloos wandelen

De westelijke Voerstreek is een prachtig wandelgebied op de grens van Nederland en België. Deze verrassende rondwandeling voert nu eens door het golvende Zuid-Limburgse landschap en dan weer door het sfeervolle Land van Herve. De route kronkelt langs grenspalen en grensstenen in de Voerstreek. Dit is ook het gebied van de taalgrens en de daarmee verbonden taalschijf, die zo nu en dan nog zichtbaar is. Het is in deze prachtige omgeving dat we vanuit Mesch naar Mheer wandelen om vandaar door 's Gravenvoeren terug te keren naar het vertrekpunt. De route leidt langs de beekdalen van Voer, Veurs en Noorbeek waar bossen, boomgaarden en weilanden elkaar afwisselen. In dit glooiende landschap met holle wegen komen we langs kastelen, vakwerkhuisen, kapellen en veldkruisen, die zo kenmerkend zijn voor deze streek. Het is een wandeling met een lengte van ongeveer 17 kilometer, die gemarkeerd is met het grensoverschrijdende wandelroutenetwerk van de Voer en die deels samenloopt over het traject van de rood-wit gemarkeerde GR5.

Deze rondwandeling volgt
in Nederland en België de routemarkeringen van het Wandelroutenetwerk Voeren
Routebeschrijving via knooppunten

12 – 13 – 14 – 15 – 20 – 21 – 38 – 37 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 30 –
31 – 28 – 24 – 23 – 18 – 16 – 13 – 11 – 10 – 12

**Bij gebruik van het openbaar vervoer kun je met Bus 57 Arriva Maastricht – Gulpen
vanaf de bushalte bij de St. Lambertuskerk in het centrum van Mheer op de route
instappen bij KNP38 aan de Dorpsstraat.**

**Het is ook een optie om deze rondwandeling vanuit Mheer te starten en op de route
instappen bij KNP38 aan de Dorpsstraat.**

Routebeschrijving

1. Vertrek en eindpunt in Mesch is Hoeve 'De Laethof'. Vanaf de parkeerplaats aan de rand van het dorp volgen we de Langstraat naar links tot bij het kruispunt. Hier staat een infopaneel van het wandelroutenetwerk en op het kruispunt met de Klokkestraat een wegwijk. We wandelen rechtsaf de Klokkestraat langs de markering KNP12. Bij de T-splitsing met de Bovenstraat gaat de route naar links en met de bocht naar rechts langs de typisch Limburgse boerderij met binnenhof 'Op den Dries'. Net voorbij deze boerderij volgen we na 'Einde Bebouwing' op Y-Splitsing bij KNP13 de rood-witte markering van de GR5 rechtsaf over de Steenbergseweg in noordelijke richting. Deze onverharde holle weg klimt tot aan de T-splitsing bij KNP14 met veldkruis. We komen hier op de Voerenweg en wandelen naar rechts. Tussen de uitgestrekte laagstamboomgaarden passeren we de Nederlands-Belgische grens bij Grenspaal 29. De route daalt een weinig en vanaf hier hebben we naar de verre horizon uitzicht over de Voerstreek. Bij het kleine natuurgebied Trichterbeeldje staat links van de holle weg op een heuveltje een klein kappelletje. Dit natuurgebiedje herbergt een enorm dassenburchtcomplex. Hier bij KNP15 slaan we linksaf. Nog steeds gaat de wandeling door een landschap met fruitbomen. Bij de eerste

gelegenheid nemen we het pad rechtsaf en dalen af tussen de weilanden door tot we tegen de steile beboste helling aanlopen van een volgend plateau. We volgen de route naar links onderlangs de helling. Het pad heeft veel weg van een uitgesleten beekbedding. Met de klok meelopend komen we bij KNP20 op een kruising van bospaden. We wandelen naar rechts en meteen bij KNP21 naar links over het pad onderlangs de beboste helling van het Hoogbos.

2. De route voert bij grenspaal 24A (ligt aan de linkerzijde in het bos) over de grens van België en Nederland. We volgen het pad langs de helling van het Hoogbos. Voorbij aan het open stuk in het bos komen we verderop door de Steegstraat met karakteristieke Limburgse vakwerkhuisen in de Dorpsstraat van Mheer. Hier gaan we bij KNP38 naar links de Dorpsstraat in. Er wacht ons een stevige klim naar het centrum waar we een bezoekje brengen aan het Kasteel Mheer, dat samen met de St. Lambertuskerk het historische hart van het dorp vormt.
3. Vanuit het centrum van Mheer keren door de Dorpsstraat terug naar KNP38. We vervolgen de Dorpsstraat tot aan de Y-splitsing met de Mariakapel, waar we rechtsaf de Stallestraat inslaan. Een stevig klimmetje voert ons langs een aantal vakwerkhuisen en vakwerkboerderijen. We komen in open landbouwgebied en lopen door tot aan de wegkruising met de Voerstraat met KNP37. Wij steken recht over de Stadshaag in. Met de bocht naar rechts volgen we de typische holle weg staat een kapelletje en verderop is de grensovergang met België. Bij de grenssteen gaat de Stadshaag over in de Weg op Altembrouck. Door de bossen dalen we nu weer op Belgisch grondgebied af naar het schitterende domein Altembrouck. Langs KNP39 vervolgen we de wandeling voorbij de aan de Noorbeek liggende Molenhoeve, die ooit bij het Kasteel Altembrouck hoorde.
4. Even verderop gaat de wandelroute naar links door de weilanden. We steken de Noorbeek over en gaan door draaihekjes of stegelkes. De klim brengt ons naar de bosrand en wandelen bij KNP41 linksaf. De route gaat met een ruime boog om het Kasteel Altembrouck heen. Bij KNP42 gaat de route rechtsaf in de richting van KNP43. Vanaf dit knooppunt dalen we door het bosgebied van de Schoppemerheide af naar KNP44. We komen nu in het buurtschap Schoppem en nemen we op de T-splitsing bij KNP45 de afslag naar rechts. We volgen het weggetje met de bocht naar links tot we op de doorgaande weg bij de bushalte rechtdoor oversteken. Op het onverharde karrespoor slaan we bij de eerste kruising rechtsaf. We zijn hier op Steenbos en komen dan bij KNP30. We houden rechts aan naar KNP31. Het weggetje voert ons naar de Steenboskapel, gewijd aan het H. Kruis. Op deze kruising van veldwegen bij KNP31 gaat de route rechtdoor richting KNP28, waar we naar rechts door een holle weg richting van de eerste huizen van 's Gravenvoeren wandelen. Aan het einde van de verharding slaan linksaf naar het centrum van 's Gravenvoeren. We lopen richting St. Lambertuskerk en gaan voor de kerk bij KNP24 naar rechts de Pley in. We zien hoe hier de Voer onder en tussen de huizen door stroomt. Met de bocht mee langs Hotel Blanckthuys komen we bij KNP23 aan het beschermde pleintje van Kinkenbergh met oude dorpspomp en de Onze-Lieve-Vrouwekapel. We vinden er ook Afspanning De Swaen.
5. Voor het kapelletje langs wandelen we door de Konijnsberg, die overgaat in de Kerkhofstraat. We laten 's Gravenvoeren achter ons en wandelen rechtuit langs de muur van het kerkhof. We dalen af tot aan het asfaltweggetje, waar we even naar links en onmiddellijk weer naar rechts afslaan. De route volgt het op de Jolettestraat het voetpad dat westwaarts klimt tussen de hoogstamfruitbomen door richting Mesch. We passeren KNP18 en houden richting KNP16 aan. Als we de fruitbomen achter ons hebben, krijgen

we beter zicht op het dal van de Voer links van ons en zien aan de horizon de contouren van Mesch. We wandelen nu over de verharde Plets gatweg en verlaten België. De grens is nauwelijks zichtbaar en we bereiken opnieuw KNP13 bij Hoeve Op den Dries. Met de bocht naar links door de Bovenstraat over de Voer en dan rechtsaf de Redhorsestraat in. In de bocht naar links steken we via het voetpad door naar de St. Pancratiuskerk. We steken de Burg. Jos Duyssensstraat over en door het steegje bereiken we bij KNP11 de Grijzegraaf. Rechtsaf komen we aan het monument, opgericht ter herinnering aan de bevrijding van Mesch, dat op 12 september 1944 de Amerikaanse bevrijders als eersten Nederland binnenkwamen. Verderop slaan we bij KNP9 rechtsaf het Kerkplein in om dan de markering voor Horeca Café 't Piepke naar links te volgen. Met de bocht naar rechts zijn we terug bij de parkeerplaats bij Hoeve De Laethof, waar we onze rondwandeling door de westelijke Voerstreek begonnen zijn.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

17 km

Start- en eindpunt

Hoeve De Laethof

Langstraat 3

6245 KK Mesch/Eijsden

Parkeerplaats

o Hoeve De Laethof, Langstraat 3, 6245 KK Mesch/Eijsden

o Burg. Beckersweg 5, 6261 NX Mheer. Hier kun je instappen op de route bij KNP38.

Openbaar vervoer

o Bus 57 Arriva Maastricht - Gulpen, Bushalte Kerk, 6261 NH Mheer. Hier kun je op de route instappen bij KNP38

Horeca onderweg

o Hoeve De Laethof, Langstraat 3, 6245 KK Mesch

o Café Quanten, Dorpstraat 3, 6261 NH Mheer

o Taverne in de Smidse, Dorpsstraat 29, 6261 NH Mheer

o Afspanning De Swaen, Kinkenbergh 7, B-3798 's Gravenvoeren

o Café 't Piepke, Kerkplein 22, 6245 KH Mesch

o Op enkele punten onderweg zijn banken en picknickplaatsen ingericht.

Achtergrondinformatie

Mesch

Dir meest zuidelijk gelegen dorp van Nederland kent een rijke historie. Karel de Grote (768-814) bouwde hier voor zijn vele reizen tussen Aken, Luik, Tongeren en Nijmegen een rustpunt in de vorm van een villa, Manderveld of Meschawa genoemd, vermoedelijk op de plaats waar nu de Meschermolen staat. Vandaar wellicht de huidige naam Mesch. Mesch wordt al in 882 in de annalen vermeld. Maar de nederzetting is echter al veel ouder. Aan de rand van Mesch is op de Steenberg een Romeinse begraafplaats aangetroffen. En bij opgravingen in 1979 en 1986 zijn in de omgeving van de Steenbergweg zelfs vuurstenen voorwerpen uit de prehistorie gevonden. Het materiaal wordt op een ouderdom van 12.000 jaar geschat. Men vermoedt dat rendierjagers hier een

uitkijkpost annex werkplaats hebben gehad. Van het jaar 1000 tot de Franse bezetting in 1794 was Mesch een kleine Rijksheerlijkheid onder gezag van de Keizer van het Heilige Roomse Rijk en genoot daardoor bijzondere bescherming. Na de Franse Revolutie wordt Mesch een zelfstandige gemeente, tot zij in 1943 bij de Gemeente Eijsden wordt gevoegd. Bij Mesch stroomt het riviertje de Voer Nederland binnen.

Kasteel Mheer

Het is schitterende slot is gebouwd tegen de helling van het plateau van Margraten en bestaat uit vier vleugels om een kleine binnenplaats met een forse ronde toren op de rechterhoek van de voorvleugel. In de Romeinse tijd zou deze plek een schakel zijn geweest in een keten van vuurseintorens. Het kasteel is in 1314 gebouwd in opdracht van de Graaf van Daelhem, later Hertog van Limburg en nog later Hertog van Brabant. Als in 1668 Adolph van Imstenraedt, getrouwd met Christina de Loë Wissen, kinderloos sterft, gaat de erfenis over naar Philip Cristoffel, Baron de Loë, Heer van Wissen en Conradsheim. Vanaf die periode is het kasteel altijd in bezit gebleven van de Familie De Loë, die het kasteel in de loop der eeuwen verder uitbreidt en verfraait. De rondboogtoegangspoort met wapenstein is vervaardigd uit hardsteen, een hoge Renaissance topgevel een vleugel met veel schietgaten en hoog leiendak, aan weerszijden een rond torentje uit baksteen en mergel, alsmede het jaartal 1612, verraden dat het kasteel in de 17e eeuw gedeeltelijk in baksteen is herbouwd en uitgebreid op de natuurstenen grondslagen van het middeleeuwse slot. Kasteel Mheer is het enige kasteel in Limburg met nog een mezenkooi of pekneus boven de ingangspoort van de voorburcht. Begin 1900 is het kasteel gerestaureerd met elementen uit de oud-Hollandse bouwtrant en Engelse Tudorstijl. Nu wordt het kasteel nog bewoond door Diederik baron de Loë.

Domein Altembrouck

Dit landgoed, waarvan de oudste vermelding teruggaat tot 1314, is eeuwenlang een leengoed van de Graven van Dalhem geweest en komt daarna in bezit van verschillende adellijke families. In het begin van de 19de eeuw liep Altembrouck voorop met agrarische initiatieven. Als Napoleon de grenzen met Engeland heeft gesloten en er een einde komt aan de wol import, vestigt Baron Leonardus de Schiervel hier een centrum voor de schapenteelt. In 1994 en 1995 worden het kasteel en ook boerderij en landgoederen door de erfgenamen verkocht. De toenmalige eigenaar fokt er een aantal jaren Japanse Wagyu runderen, die wereldwijd begeerd zijn voor hun vlees van hoge kwaliteit. De koeien zijn verdwenen nu het domein in particulier eigendom als chique hotel met faciliteiten voor wellness wordt geëxploiteerd. Rondom het kasteel liggen 55 hectare bossen, vijvers en weilanden, die de status van euregionaal natuurgebied hebben. Verder van het kasteel verwijderd liggen ongeveer 200 hectares natuurgebied die worden beheerd door de Belgische vereniging Natuurreservaten en de Nederlandse Natuurmonumenten.

Steenboskapel

Deze kapel, toegewijd aan het H. Kruis, stamt uit 1846 en bestaat uit twee traveeën, waarbij de koortravee iets hoger is dan het schip, onder een zadeldak met klokkenruiter. De kapel is een van de merkwaardigste monumentjes van de Voerstreek en is gebouwd met bouwrestanten van een Romeinse villa uit ca. 200 jaar na Christus, die hier tussen 1840-1846 door H. Delvaux is opgegraven. Er zijn een aantal Romeinse voorwerpen aan het licht kwamen, evenals resten van een mozaïek en muurschilderingen, daterend uit de 2de eeuw. Op een niet te bepalen tijdstip is de villa door brand verwoest en op de ruïnes wordt in de 7de eeuw een Karolingische koningshoeve opgetrokken. De kapel is gebouwd met vijf verschillende bouwmaterialen. Zo bestaat de onderste laag uit blauwe hardsteen, die op diverse plaatsen in de Ardennen wordt gewonnen en die niet Romeins is. In de tweede laag zijn hele stukken muur van de Romeinse villa verwerkt, inclusief rode specie die gemaakt is van kapot gevallen pannen of tegels. De volgende laag bestaat uit vierkante blokken zandsteen, die ook door de Romeinen veel gebruikt werd. De bovenste laag bestaat eveneens uit vierkante tufsteen blokken, die waarschijnlijk door de Romeinen uit de Eifel naar hier is gehaald. Het vijfde bouw materiaal waren de Romeinse bakstenen dakpannen. Maar deze zijn rond 1990 vervangen door moderne dakpannen, omdat toeristen graag een authentieke dakpan als souvenir meenamen. Langs de kapel loopt de weg Steenbos die hier in de Romeinse tijd gelegen heeft.

De Voerstreek

Voerstreek is in de vorige eeuw regelmatig het strijdtoneel van gewelddadige confrontaties tussen Walen en Vlamingen, als de zes dorpen langs het riviertje de Voer onderwerp worden van de politiek verhitte taaldebatten in België. De Vlaming Huub Broers met zijn Franstalige opponent José Happart waren de personificatie van die taalstrijd. Talloze malen kwam het tot gevechten en rellen tussen Vlamingen en Walen en de oproerpolitie. De streek werd ondergekalkt met taalleuzen, die op elke plekken nog steeds zichtbaar zijn. De dorpen worden in 1963, bij het definitief vaststellen van de taalgrens in België, wettelijk Nederlandstalig, maar met faciliteiten voor Franstaligen. Vanaf dat moment is de Voerstreek een enclave omgeven door een gebied waar Frans de officiële voertaal van de overheid is. De laatste jaren is het aandeel Nederlandstaligen in de Voerstreek redelijk constant gebleven en is er een duidelijke achteruitgang van het Frans te constateren.

Oorlogsmonument Mesch

Aan de Grijzegraaf in Mesch staat een oorlogsmonument, dat is geplaatst ter herinnering aan de bevrijding van Mesch op dinsdag 12 september 1944. In de vroege ochtend van die dag krijgt het 1e bataljon van het 117e regiment van de 30ste Amerikaanse infanteriedivisie 'Old Hickory', opdracht om, zonder cavaleriesteun' van de 113e Cavaleriegroep 'Red Horse', op te trekken richting Mesch. Komend vanuit het zuiden stuiten de manschappen onder commando van Captain Kent tussen Grenspaal 34 en 36 voorbij de Nederlandse grens op hevige tegenstand. Ze moeten een open vlakte oversteken, terwijl de Duitsers vanuit hun stellingen aan de rand van Mesch vrij zicht hebben. De felle strijd duurt enkele uren, waarbij de eerste Amerikaanse soldaat, infanterist Leonard Hoffman uit Pennsylvania, sneuvelt op Nederlandse bodem bij Grenspaal 35. Maar de Duitsers lijden flinke verliezen met een aantal doden en een aanzienlijk aantal gewonden. Kort na 14.00 uur komen de eerste bevrijders via de Bovenste- en Onderste Berneauweg en over de Moelingenweg Mesch binnen. Mesch is daarmee het eerste Nederlandse dorp dat door de geallieerden bevrijd is!

4

Neem een abonnement!
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50